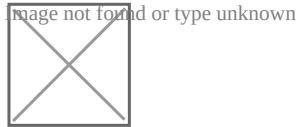

Τα ανθρώπινα δικαιώματα ως ιστορική αναγκαιότητα

/ [Πεμπτούσία](#)

Όπως πολύ εύστοχα αναφέρει ο Νίκος Κοτζιάς^[1]: «Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν μπορούν να απορρέουν απλά από μια ορθολογική προσέγγιση των ανθρωπίνων σχέσεων, αλλά πρέπει να εκφράζουν αποκρυσταλλωμένα την ίδια την ανθρώπινη ιστορία και τα δικαιώματα που διαμορφώθηκαν κατά τη διαδρομή της.»

Η ορθολογική προσέγγιση των ανθρωπίνων σχέσεων μπορεί να μας οδηγεί σε διαρκείς έριδες περί του «ορθού», στις οποίες η κάθε πλευρά θα παραμένει προσκολλημένη στις θέσεις της και φυσικά η αδυναμία σύγκλησης θα δημιουργεί ρήξη στις ανθρώπινες σχέσεις. Η ανθρώπινη ιστορία βρίθει ακροτήτων. Πόλεμοι, σφαγές, λεηλασίες, γενοκτονίες, δουλεία, καταπίεση, εκμετάλλευση... συνθέτουν το σκηνικό της φρίκης στο οποίο πρωταγωνιστής είναι ο άνθρωπος. Όταν τα ανωτέρω φαινόμενα λαμβάνουν παγκόσμια έκταση, τότε μιλάμε για γενικευμένη κρίση. Η κρίση, σχεδόν πάντα, οδηγεί μια μερίδα ανθρώπων στη συνειδητοποίηση της υπέρβασης των ορίων. Οι θάνατοι και οι καταστροφές που ο άνθρωπος σπέρνει «υπηρετώντας» ιδεολογίες, θρησκείες, συμφέροντα ή φιλοδοξίες αποδεικνύονται δυσανάλογα μεγάλες σε σχέση με τις επιδιώξεις του. Κάθε φορά

πάνω από τα ερείπια κάποιοι αναρωτιούνται γιατί συνέβη ό,τι συνέβη και πώς θα καταστεί εφικτό η επόμενη κρίση να προληφθεί, είτε να καταστεί λιγότερο καταστροφική. Η βεβαιότητα ότι στο μέλλον μάς αναμένουν καταστροφικοί πόλεμοι και θανάσιμες εκρήξεις μισαλλοδοξίας[2] αποτελεί ένα επιπλέον κίνητρο αναζήτησης της υπέρβασης του ιστορικού πεπρωμένου.

Οι τεράστιες κλίμακας ανθρωπιστικές κρίσεις των δύο παγκοσμίων πολέμων και οι γενοκτονίες, που σημάδεψαν τον 20^ο αιώνα ωρίμασαν τις συνθήκες και κατέδειξαν περισσότερο από κάθε άλλη φορά την ανάγκη δημιουργίας ενός παγκόσμιου οργανισμού για την ειρήνη και την προστασία των ανθρώπων από ανάλογα φαινόμενα στο μέλλον. Η ίδρυση του ΟΗΕ το 1945 και η δημιουργία της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το 1948, αποτέλεσαν τις πρώτες άμεσες απαντήσεις, για να ακολουθήσουν μια σειρά προσπαθειών για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ανθρώπων σε ολόκληρο τον πλανήτη.

[\[1\]](#) Νίκος Κοτζιάς, Προλεγόμενα στο Μάικλ Ιγκνάτιεφ, ό.π., σ 21

[\[2\]](#) Ανδρέας Τάκης, Πρόλογος στο Micheline R Ishay, ό.π.,σ.24